

Nieuwsbrief IVN Roosendaal

maart 2020

Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid afd. Roosendaal.

IVN werkt aan een duurzame samenleving. Wij zijn ervan overtuigd dat we door mensen zelf in aanraking te brengen met de natuur, zij zich pas écht bewust worden van de waarde ervan. Daarom laten wij jong en oud de natuur van dichtbij beleven.

Voorjaarseditie

© Johan Vromans

Van de voorzitter ...

Terwijl ik dit schrijf is het Carnaval al in volle gang, dat maakt dat voor heel veel mensen IVN gerelateerde onderwerpen tijdelijk ondergeschikt zijn. Maar deze nieuwsbrief krijgt u toegezonden na Aswoensdag, dus toch maar even in de pen geklommen.

Trouwens, hoe wij in het Roosendaalse tijdelijk heten met Carnaval, Tullepetaonen, heeft toch ook een oorsprong uit de natuur, namelijk die van Parelhoen, een vogel met een heel kleurig verenkleed, alsof hij verkleed is. En een vrij luid en vrolijk geluid maakt.

Oorsprong ligt in het Frans waar een Parelhoen 'poule pintade' heet, wat verbasterde tot 'poelepetaat'. Door letter- en klankomzetting werd dat 'tullepetaon'.

Vóór die tijd werden carnavalsvierders hier 'Roosendaalse Stoepschijters' genoemd, dat heeft ook wel een associatie met "natuur" maar dan heet ik toch liever Tullepetaon ...

En als we het dan toch over tradities hebben, ook het in het zonnetje zetten van vrijwilligers die zich al gedurende lange tijd inzetten voor IVN is een goede en prettige gewoonte.

Deze keer is dat Corry Vroegrijk die er al vele jaren aan bijdraagt dat Roosendaalse jeugd natuurwijs wordt op een speelse manier. Al 25 jaar maar liefst! In de Algemene Leden Vergadering van 26 februari is daar al aandacht aan gegeven maar omdat op onze ALV niet alle leden aanwezig zullen zijn, wil ik ook hier nogmaals onze dank uitspreken voor zoveel vrijwilligersenthousiasme.

Want er worden vele uren en inzet aangewend om IVN Roosendaal te laten doen waar we voor zijn opgericht. Omdat het deze maand ook ALV was merk je dat ook goed aan alle jaarverslagen die uit de activiteiten groepen naar het bestuur gestuurd worden: dank wederom aan alle vrijwilligers die deze activiteiten telkens weer tot een succes maken.

Zo, ik hou het kort deze keer, het is immers carnaval dit weekend, volgende nieuwsbrief valt op de mat als het weer voorjaar is, en hoewel we eigenlijk nog geen echte winter meegemaakt hebben in 2020 kijk ik daar toch weer naar uit.

Veel leesplezier met deze nieuwsbrief toegewenst !

Colofon

Bestuur			bestuur@ivnroosendaal.nl
Bestuursleden			
Naam	Functie	Telefoon	e-mail
Cor Gabriëls	Voorzitter	0165-555257	bestuur@ivnroosendaal.nl
Leon van Dorst	Penningmeester	0165-533134	
Vacant per 31-12-2018	Secretaris		
Hans van Nassau	Lid	0623802757	
Jac Heijmans	Lid	0165-544728	
Johan Vromans en Hans van Nassau	Redactie Nieuwsbrief	0165-556781 0623802757	redactie@ivn.roosendaal.nl

Website: www.ivn.nl/afdeling/roosendaal

Website jeugdnatuurgroep: <https://www.facebook.com/jeugdnatuurgroepivnroosendaal>

Website kleuternatuurgroep: <https://www.facebook.com/kleuternatuurroosendaal>

Blog Piet van Oeffelen Brabants Landschap:

<http://www.brabantslandschap.nl/actueel/blog/?auteur=14>

Bent u geïnteresseerd in informatie over andere IVN-afdelingen in de buurt bezoek dan eens de websites via onderstaande links:

<https://www.ivn.nl/afdeling/mark-donge-breda-eo>

<https://www.ivn.nl/afdeling/groene-zoom>

<https://www.ivn.nl/afdeling/etten-leur>

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Van het bestuur	2
Colofon en inhoudsopgave	2-3
Tiny Forest	3
Kleuternatuur	4
Jeugdnatuurgroep en thema-avonden	5-8
Themavogel: de zaagbek	9
Seniorenactiviteiten 2020	10
Jaarverslagen 2019 van de diverse werkgroepen	11-14
Oproep, werkgroepen en contactpersonen, overige informatie	14-15

Tiny Forests

Tiny Forests in de gemeente Roosendaal

Een Tiny Forest is een dichtbegroeid, inheems bos ter grootte van een tennisbaan middenin de woonomgeving. Dit bos is niet alleen een prettige plek voor vlinders, vogels, bijen en kleine zoogdieren, maar ook voor mensen. Omwonenden vinden er verkoeling op hete dagen, wanneer het veel regent wordt het water in het bos opgevangen en wateroverlast beperkt, het bos zorgt voor schonere lucht en bovendien wordt bij de groei CO2 opgeslagen. Kinderen leren in het bos over de Nederlandse natuur en buurtbewoners ontmoeten elkaar op een prettige en gezonde plek. Kortom: een kleine "showcase" van wat de natuur allemaal voor ons betekent en dat midden in de woonomgeving.

Zo begon in de vorige nieuwsbrief het bericht over de geplande Tiny Forests in Roosendaal.

Inmiddels hebben we twee Tiny Forests gerealiseerd. Een bij de Kroevendonkschool op woensdag 23 januari. Hier was ondergetekende namens IVN bij aanwezig. Het was mooi winterweer en gelukkig bleef het droog. De dagen daarvoor had het hoveniersbedrijf grondverbetering aangebracht en was de vorm van het Tiny Forest met kastanjepaaltjes afgezet. Een grote onregelmatig gevormde cirkel (meer een bloemvorm) met in het midden een cirkel met houtsnippers en een pad naar de opening van het bosje. De kinderen hadden deze vorm uitgekozen met daarbij de opmerking dat er ook een voetpad aan de buitenkant moest komen zodat je rond het bosje kan lopen.

De kinderen van de groepen 7 en 8 waren vanaf het begin hierin betrokken en die ochtend werden van 9.00 tot 10.00 uur twee klassen aan het werk gezet en de andere twee klassen van 10.00 tot 11.00 uur. Het was schitterend te zien hoe enthousiast en fanatiek er door de kinderen werd gewerkt. Per m2 werden zo'n 6 struiken en bomen geplant wat heel druk is, maar de gedachte hierachter is dat de

sterkste planten de zwakkere zullen verdrijven maar dat dit wel een aantal jaren gaat duren voordat dit merkbaar is. Afhankelijk van de grondsoort is door de hovenier in overleg met de gemeente een selectie gemaakt welke bomen en struiken hier geplant kunnen worden.

Deze ochtend stond echt in de spotlights. De pers was uitvoerig aanwezig, er stond een partytent waar koffie, thee en fris geschonken werd en de kinderen kregen fruit, snoeptomaatjes en zoete paprika's. Om 11.00 uur werd dit Tiny Forest door wethouder Inge Raaymakers en twee kinderen geopend door het naambord te onthullen: het vreedzame bos.

Leerlingen van de Kameleon planten tweede Tiny Forest

Op woensdagochtend 29 januari hebben leerlingen van de Kameleon in Roosendaal meegeholpen bij de aanleg van het tweede Tiny Forest in Roosendaal.

Op een terrein ter grootte van een tennisbaan werden achter de school maar liefst 1000 inheemse bomen geplant.

Onder groot enthousiasme gebeurde dit door twee groepen leerlingen, die vakkundig werden begeleid door o.a. Joost Barendrecht & Jac Heijmans van IVN en de medewerkers van de bomenkwekerij.

Later in de ochtend werd het informatiebord onthuld door twee leerlingen en wethouder Klaartje Koenraad. De leerlingen hadden als naam gekozen: "Het kleurige bos".

Ondertussen was ook de reporter van tv zuidwest gearriveerd, die enkele leuke interviews met leerlingen opnam.

Het was een zeer geslaagde ochtend. Bij de leerlingen is een goed gevoel voor de natuur achtergebleven en er wordt gretig naar de toekomstige buitenlessen uitgekeken.

Kortom dit smaak naar meer.

Jac Heijmans en Hans van Nassau

Kleuternatuur

Kleuternatuur in 2020

Kleuternatuur gaat er in 2020 anders uitzien dan u de afgelopen jaren van ons gewend bent. In plaats van zes kleuternatuurmiddagen, zullen we dit jaar waarschijnlijk twee middagen organiseren. Eén in het voorjaar en één in de herfst. De precieze data en thema's zijn op dit moment nog niet bekend.

Dat we minder kleuternatuurmiddagen organiseren dan de afgelopen jaren, heeft te maken met het feit dat Linda het komende jaar intensief betrokken is bij een ander project, namelijk het groene schoolplein voor basisschool De Wingerd in de wijk Tolberg. Een heel ander project dan Kleuternatuur, maar met dezelfde doelstelling, namelijk kinderen en natuur dichterbij elkaar brengen.

Ook organiseren we dit jaar vier natuurochtenden voor een groep mensen van Sterrebos en hun begeleiders. In april staat het thema 'vogels in de lente' centraal. In juni hebben we het over 'kriebelbeestjes'. In september leren we van alles over 'bomen'. En eind oktober gaan we op zoek naar 'paddenstoelen'. De natuurochtenden zijn gebaseerd op de programma's van Kleuternatuur, maar zijn iets rustiger van tempo omdat dit beter aansluit bij de doelgroep. We hebben erg veel zin in deze nieuwe samenwerking!

Vogelverrassing

Op 14 december waren er 25 kinderen op onze activiteit afgekomen. Elk jaar is de vogelverrassing weer een groot succes. Jammer genoeg moesten we ook weer kinderen op de wachtlijst zetten.

We startten met een mooi filmpje over vogels in de winter. Dit kwam niet helemaal uit de verf omdat beeld en geluid in het MEC slecht waren. Gelukkig heeft Ankie de belangrijke punten nog eens benoemd en uitgelegd.

Daarna begonnen we met de taart. Bij Toos vulden de kinderen de gespaarde puddingvormen met een mengsel van vogelzaad en vet. Deze taarten lieten we buiten opstijven. Hierna gingen de jongelui verder met het versieren van het plankje waar de taart op moest komen te liggen. Deze prachtige plankjes had Chantal via Kees Akkermans weten te bemachtigen. Erg mooi en erg bruikbaar! In

het midden moest een uitsparing blijven voor de taart, daaromheen begonnen ze hazelnoten, rode appeltjes, cranberries, pinda's, appels enz. te plakken. Als plaksel werd een papje van bloem en water gebruikt, want het moest natuurlijk wel diervriendelijk zijn. Er werd heel hard gewerkt door de jongens en meisjes. Waren ze klaar, dan gingen ze met een pindaslinger aan de slag, altijd leuk. Deze slingers doen het elk jaar weer erg goed.

Tijdens het werken, werden ze nog op ranja en een chocolade kerstlolly of kerstwandorstok getraceerd.

De tijd was voorbijgevlogen, er was zelfs geen tijd meer om buiten een spel te doen, maar dat hielden ze tegoe. Tot slot nog even de taartvorm omkeren op het plankje en verfraaien met een paar dierfiguren van pindakaas boven op de taart. De resultaten waren prachtig, alsof ze recht uit de winkel kwamen. Iedereen ging dan ook tevreden naar huis.

Dieren in de winter.

We startten in 2020 met de activiteit 'dieren in de winter'. 21 Kinderen hadden zich opgegeven en uiteindelijk kwamen er 19 opdagen.

Zoals gewoonlijk begonnen we weer met een interessant filmpje en daarna gingen we zelf aan de slag. We werkten in circuitvorm. Bij elk onderdeel stond een vaste begeleider. Wat waren de opdrachten divers. Bij Chantal en Ankie deden de kinderen proefjes. Wanneer voelde het water het koudst: met een handschoen aan, ingesmeerd met vaseline of zonder iets aan je vinger. Nu snapten de kinderen waarom de eenden in de winter gewoon in het water zwemmen en waarom wij handschoenen en een dikke trui aantrekken en de dieren een dikkere vacht krijgen.

Bij een volgende opdracht voelden de kinderen verschillende vachtjes in een voeldoos en men moest proberen te ontdekken van welk dier het was. Wat vonden ze dat interessant. Het was wel moeilijk om toch niet even te kijken. Wim en Toos vertelden er nog een heleboel informatie bij, zodat ze deze activiteit niet gauw zouden vergeten.

Hadden de jongens en meisjes wel goed naar het filmpje gekeken en geluisterd, want dat kwam van pas bij Yvonne en Corry. Bij Yvonne hadden ze een sorteerspel: waar paste het dier bij. Hield het een winterslaap of een winterrust of was het een zomer-, wintergast of standvogel. Dat was nog een heel gepuzzel en zij konden de hulp van Yvonne goed gebruiken. Bij Corry konden de kinderen kiezen uit werkbladen:

hoe overleef ik de winter, waar slapen de dieren in de winter, overlevingsstrategieën in de winter, kleurplaten enz.

Wat was er ook alweer in het filmpje verteld? Samen kwamen de kinderen er prima uit.

Na 4 opdrachten afgewerkt te hebben was er pauze, tijd voor drinken met een eierkoek in de vorm van een vogel. Was het een zomergast, een wintergast of een standvogel 😊, dat mochten de kinderen zelf bepalen. Daarna vlug naar buiten voor het overlevingsspel. In het bos moest op de meerkeuzevragen het goede antwoord gevonden worden en dit moest ook weer op de juiste wijze genoteerd worden, zodat er een woord ontstond dat met de dieren in de winter te maken had.

Om 16.00 uur was het weer tijd om naar huis te gaan. Alle kinderen hadden van de activiteiten van vandaag wel iets opgestoken, ze vonden het in ieder geval een leuke middag.

Algemeen

Bij inschrijving gaat je ouder/voogd akkoord, dat foto's gemaakt tijdens de activiteit gebruikt kunnen worden voor promotiemateriaal.

14 maart 2020

Voorjaarspuzzels en spelletjes 14.00 u. – 16.00 u.

Ga je vanmiddag mee de natuur in, het wordt weer heel spannend! Wie kan er goed puzzelen, wie kan er hard lopen en wie weet er al veel van de natuur? Een ding staat vast, het wordt een leuke en leerzame middag.

Bij inschrijving gaat je ouder/voogd ermee akkoord, dat foto's gemaakt tijdens de activiteit gebruikt kunnen worden voor promotiemateriaal

Kosten: €2,00.

Geef je **na 4 maart** op per mail: jngroosendaal@gmail.com.

Doet dit snel want vol is vol en leden gaan voor.

Plaats: MEC Brasserie T-huis Visdonk

4 april 2020

Bloemen zaaien (onder voorbehoud) 14.00 u. – 16.00 u.

We gaan voor de vogels en de insecten bloemen zaaien. Dit is belangrijk omdat vlinders en bijen in aantal achteruitgaan. Dit komt onder anderen door het gebrek aan bloeiende planten. Sommige vogels worden ook bedreigd omdat hun leefomgeving achteruit gaat. Zij doen zich te goed aan de bloemenzaden.

Bij inschrijving gaat je ouder/voogd ermee akkoord, dat foto's gemaakt tijdens de activiteit gebruikt kunnen worden voor promotiemateriaal

Kosten: €2,00.

Geef je **na 25 maart** op per mail: jngroosendaal@gmail.com. Doet dit snel want vol is vol en leden gaan voor.

Plaats : MEC Brasserie T-huis Visdonk

16 mei 2020

De Heeltuin

We gaan op excursie naar de Heeltuin, dit is een bijzondere tuin vol geneeskrachtige kruiden en planten. Ook gaan we daar zelf een zalfje maken. Spannend, kom je ook? Bij inschrijving gaat je ouder/voogd akkoord ermee, dat foto's gemaakt tijdens de activiteit gebruikt kunnen worden voor promotiemateriaal

Kosten: €2,00.

Geef je **na 1 mei** op per mail: jngroosendaal@gmail.com. Doet dit snel want vol is vol

Deze activiteit is alleen voor leden.

Plaats: De Heeltuin, Bosstraat 28, 4704 RL Roosendaal

27 juni 2020

Vogelrevalidatiecentrum Zundert 13.30 u. - 16.30 u.

Wij gaan op bezoek bij VRC Zundert. Het vogelrevalidatiecentrum vangt vogels en zoogdieren op die in het wild leven. De opgevangen dieren zijn heel verschillend: van piepklein jong musje tot volwassen oehoe en zeearend en van jong eekhoorntje tot volwassen vos of ree.

Bij inschrijving gaat je ouder/voogd ermee akkoord, dat foto's gemaakt tijdens de activiteit gebruikt kunnen worden voor promotiemateriaal

Kosten: €2,00.

Geef je **na 17 juni** op per mail: jngroosendaal@gmail.com. Doet dit snel want vol is vol.

Deze activiteit is alleen voor leden.

Plaats: Parkeerterrein Lodge Visdonk, hoek Zundertseweg / Rozenvendreef

Thema-avonden

Verslagje Thema-avond 28 januari 2020.

Kalmthoutse Heide.

Ignace Ledegen heeft ons bijgepraat over het project Life Helvex. Dat gaat over de ontwikkelingen, stand van zaken en toekomstvisie over de Kalmthoutse Heide. Een gebied waar u vast wel eens wandelt en overal werkzaamheden ziet. Aan de hand van een schitterende fotoreportage werden we meegenomen in de werkzaamheden die op de kalmthoutse heide werden en nog worden uitgevoerd. Meestal om gebieden in de natuurlijke situatie terug te brengen. Zo zijn hele gebieden ontdaan van alle begroeiing om de oorspronkelijke zandverstuiving weer kans van slagen te geven. Opmerkelijk waren de luchtfoto's waarop de natuurlijke

resultaten van de windinvloeden te zien zijn.

Ook heel bijzonder is dat de ene helft van de Kalmthoutse heide afwatert op de Schelde en de andere zijde op de Maas wat betekent dat de heide door een natuurlijke rug wordt doorkruist. Met bijna 30 belangstellenden weer een heerlijke thema-avond uitgevoerd in sappig Belgisch accent.

Jac Heijmans

Hans van Nassau

Thema-avonden voorjaar 2020

10 maart 2020

Gemeente Roosendaal

Bijpraten ontwikkelingen binnen gemeente Roosendaal.

Door Sjeff Oerlemans e.a. van de Gemeente Roosendaal.

Tal van onderwerpen o.a. groenvoorzieningen, onderhoud, visie en beleid komen ter sprake.

Met natuurlijk ruime gelegenheid tot het stellen van vragen en discussie.

7 april 2020

Foto-avond met Jochem Matthijsse.

Jochem laat ons genieten van zijn schitterende natuuroptnames. Jochem was vorige zomer deelnemer aan de wandeling vlinders en insecten langs de Watermolenbeek. Onze gids was Guus Dekkers. Het viel op dat Jochem veel foto's maakte.

Ik raakte (Jac) later in gesprek met hem en hij vertelde over zijn passie "natuurfotografie".

Op mijn uitnodiging wilde hij graag ingaan en zodoende kunnen daar vanavond van genieten.

De avonden starten om 19.30 in het MEC.

Parkeren zoveel mogelijk bij de Lodge.

Jac Heijmans en Hans van Nassau

De grote zaagbek

Grote zaagbekken zijn vogels uit Scandinavië, Engeland, IJsland en oostelijk gelegen landen die in de herfst naar het zuiden trekken om daar de winter door te brengen op rivieren, meren en open zee.

Het zijn statige visetende vogels die hun voedsel duikend verschalken.

De mannetjes hebben een contrastrijk verenkleed met geelachtige flanken, in de broedtijd worden de flanken helder wit. De kop van het mannetje is zwart maar bij een bepaalde lichtval lijkt het groenachtig.

Het vrouwtje daarentegen valt minder op, ze heeft een bruine kop met een kenmerkend kapsel.

De snavel van de zaagbek heeft een haakje aan de punt en de bek is voorzien van fijne zaagtandjes, vandaar zijn naam.

In hun broedgebieden nestelen zaagbekken in holle bomen en zelfs in nestkasten.

De laatste tijd ben ik opvallend veel overwinterende zaagbekken tegengekomen, zelfs binnen de Roosendaalse gemeentegrenzen.

Meestal overwinteren zaagbekken in kleine troepen en zijn erg trouw aan hun winterverblijven.

De grote zaagbek broedt hier dus niet maar hoelang duurt dat nog. Z'n kleinere familielid: de middelste zaagbek komt hier tegenwoordig steeds vaker tot broeden en is van wintergast een jaarvogel aan het worden.

Vermeldenswaard is "het nonnetje" dat als de kleinste zaagbek gezien mag worden. Klein maar wel erg mooi!

Wil je een keer grote zaagbekken in levenden lijve bewonderen? Januari en februari zijn daar geschikte maanden voor. De Steenbergse vliet, ter hoogte van de Heen, is zo'n typische plaats waar ik ze steevast elk jaar tegen kom.

Vrouwtje vliegend

Mannetje vliegend

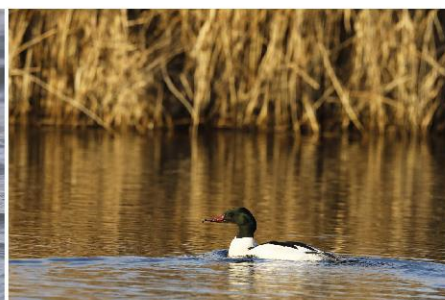
Vrouwtje met op de achtergrond een tafeleend

De balts bestaat uit hals- en kopbewegingen

Het contrastrijke verenkleed van mannetje (krakeend op de achtergrond)

De groenachtige glas bij bepaalde lichtval

Planning seniorenactiviteiten voorjaar 2020

31 maart: wandeling Natuurpoort Wouwse Plantage

De Natuurpoort Wouwse Plantage is op zaterdag 21 september jongstleden officieel geopend. Een Natuurpoort is een initiatief van onder andere de provincie. In Noord-Brabant zijn ongeveer 30 Natuurpoorten aangelegd. Een Natuurpoort is een combinatie van natuur en horeca. Bij het parkeerterrein van de Lodge ligt ook een Natuurpoort. Deze zijn te herkennen aan een grote roestbruine sleutel aan het begin van het gebied. Onderdeel van de Natuurpoort Wouwse Plantage is het Derde Wereldbos dat hier al jaren ligt en lange tijd onder de bezielende leiding heeft gelegen van Adrie Goorden, ons allen bekend. Adrie heeft met een aantal

vrijwilligers het Derde Wereldbos aangelegd en onderhouden tot wat het nu is.

We vertrekken om 13.00 uur vanaf het parkeerterrein bij de Lodge. Aan degene die meerijdt wordt een kleine kilometervergoeding gevraagd. Het is raadzaam bij slecht weer telefonisch te informeren of de wandeling doorgaat. Dit kan tot 12.00 uur op 06-23802757

28 april: fietstocht

De bestemming van deze fietstocht is nog niet bekend maar waarschijnlijk wordt het een tocht met een aantal bijzonderheden onderweg. Door de VVV is een zestal fietstochten uitgezet, zoals de suikerbietenroute, de commandoroute etc. Onze fietstocht wordt een combinatie van enkele van deze routes, maar er moet onderweg wel iets te zien en te vertellen zijn.

We starten om 13.00 uur vanaf het MEC. Het is raadzaam bij slecht weer telefonisch te informeren of de wandeling doorgaat. Dit kan tot 12.00 uur op 06-23802757

26 mei: wandeling de Hertgang ofwel landgoed Halsteren

In september jongstleden zijn we hier ook geweest en dat was zo verrassend dat we hebben besloten in het voorjaar nogmaals terug te komen om het landgoed te aanschouwen als alles in bloei staat.

We vertrekken om 13.00 uur vanaf het parkeerterrein bij de Lodge. Aan degene die meerijdt wordt een kleine kilometervergoeding gevraagd. Het is raadzaam bij slecht weer telefonisch te informeren of de wandeling doorgaat. Dit kan tot 12.00 uur op 06-23802757

30 juni: kruiden door Edin van der Ham

Onder leiding van Edin beginnen we deze middag om 13.00 uur bij het MEC met een fietstocht die ons leidt naar de Heeltuin aan de rand van het spooreplacement aan de Boschstraat. Hier worden we ontvangen met een interessante inleiding over het gebruik en de toepassing van diverse kruiden die in Nederland voorkomen en waarvan de werking gunstig is voor onze gezondheid. Mag je niet missen!!

Jaarverslag Kleuternatuur 2019

In 2019 hebben we 6 kleuternatuurmiddagen georganiseerd in de maanden april, mei, juni, september, oktober en november. Als thema's kozen we voor vogels in de lente, slakken, bloemen, bomen, paddenstoelen en het weer.

Alle middagen zaten we vol. Dat wil zeggen 20 kleuters die samen gemiddeld 15 (groot)ouders meenamen. Het is leuk om te merken dat ook de volwassenen met Kleuternatuur hun natuurkennis vergroten en plezier beleven aan de middagen. Over het hele jaar genomen kwamen er 62 verschillende kinderen naar Kleuternatuur, waarvan er 34 dit jaar voor het eerst kwamen. De meeste kinderen komen meerdere keren en een aantal zelfs meerdere jaren terug.

Vooraf aan het begin van het jaar was er een enorme belangstelling. Voor de eerste twee middagen hadden we een reservelijst van 15 kinderen, terwijl we maar 20 plekken hebben. Daarna werd het rustiger en hadden we 1 of 2 kinderen op de reservelijst. Alle kinderen op de reservelijst kregen een plaatsje aangeboden voor de volgende kleuternatuurmiddag, zodat iedereen de kans kreeg om een keer te komen. Op facebook is het aantal volgers gestegen van 218 naar 268.

Behalve de 6 kleuternatuurmiddagen hebben we in augustus een natuurochtend georganiseerd voor een groep van 12 mensen van Sterrebos en hun begeleiders. De les, over de seizoenen, werd georganiseerd in en om het MEC. Omdat zowel Sterrebos als wij het een geslaagde ochtend vonden, gaan we in 2020 vier natuurochtenden organiseren voor Sterrebos, verspreid over het jaar.

Daarnaast willen we in 2020 gaan bekijken of we een aantal Kleuternatuurlessen kunnen verzorgen op de basisschool. Het is voor ons een nieuwe uitdaging om te zien of de lessen ook bruikbaar zijn voor schoolgroepen.

Het komende jaar zullen we waarschijnlijk twee reguliere Kleuternatuurmiddagen op de woensdagmiddag organiseren. Eén in het voorjaar en één in de herfst. Dat is minder dan de afgelopen jaren, wat te maken heeft met het feit dat Linda het komende jaar intensief betrokken is bij een ander project, namelijk het groene schoolplein voor ODBS De Wingerd.

We kijken als team Kleuternatuur terug op weer een heel geslaagd jaar met enthousiaste kinderen en ouders. Ook zelf hebben we veel plezier beleefd aan de middagen, die soms intensief maar vooral heel dankbaar en leuk zijn om te doen. Daarom hebben we in december het Kleuternatuurjaar 2019 gezellig samen afgesloten bij het T-Huis met koffie en gebak.

Team Kleuternatuur

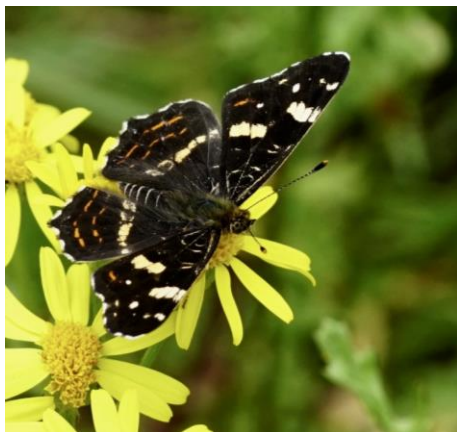
Jaarverslag IVN workshops 2019

De workshops worden verzorgd door de CursusGroep die bestond uit Ad Hellemons, Peter van den Broek, Guus Dekkers, Yvonne Laurijsen en Frans Tijink. Peter van den Broek heeft aangegeven te stoppen met zijn werkzaamheden voor de cursusgroep. We bedanken hem hartelijk voor zijn jarenlange inzet. Daarnaast zijn ook andere leden van KNNV en IVN betrokken voor specialistische onderwerpen zoals Hanneke Oosterlee, Jeanne Vos, Jeanne Lauwen en Marike de Haan.

Dit jaar verloopt anders dan andere jaren. De vlinder- en libellenworkshop wordt namelijk gehouden in Bergen op Zoom bij IVN de Groene Zoom. We krijgen daar bijzondere medewerking van Annemarie Weldring en Leo den Heijer.

Vlinder- en libellenworkshop

Deze vindt plaats van 24 april tot en met 22 mei met 15 deelnemers. Het is een geslaagde workshop met enthousiaste deelname van de cursisten die zelfs groot koolwitjes uitkweken en dit presenteren.

Ook is er een iets minder geslaagde excursie, te weten die naar de Kraaijenberg in mei.

Door de koude wind vonden we nul dagvlinders en nul libellen. Gelukkig zijn er wel nachtvlinders en rupsen te ontdekken voor de cursisten. Ook het nachtvlinderen tijdens de eerste cursusavond was een fiasco. Door de hevige regenval liet zich geen enkele nachtvlinder zien. Verder zijn er verschillende cursisten aanwezig bij een vlinderexcursie in juli (Molenbeek) en twee nachtvlinderexcursies in juni en augustus (Volksabdij). Daar is het vlinder- en libellenaanbod overweldigend geweest.

Paddenstoelenworkshop

Van 3 tot 20 oktober is het weer paddenstoelentijd en dit jaar hebben de cursisten en de docenten een fantastische periode. Het weer is ideaal we vinden overal paddenstoelen. Niet alleen voor de avonden maar ook tijdens de excursies (Moretusbos, Rucphense Bossen, Surae). Een zeer inspirerende cursus ook dankzij de experts van de KNNV. Het aantal deelnemers is beperkt tot 13 maar het enthousiasme is buitengewoon. Zo maakt bijna iedereen een sporee.

Planning 2020

In 2020 willen we een plantenworkshop in het voorjaar en een zoogdierenworkshop in het najaar houden.

Jaarverslag 2019 seniorenactiviteiten

Datum	Activiteit	Opmerking
Dinsdag, 29 januari 2019	wandeling Rozenven	14 deelnemers hebben een mooie wandeling gehad met lekker winters weer
Dinsdag 26 februari 2019	wandeling in de Moeren	12 deelnemers hebben genoten van het gevarieerde landschap van de Moeren

Datum	Activiteit	Opmerking
Dinsdag 26 maart 2019	fietstocht naar het Pannehûske en wandeling op Wallstein	Een mooie fietstocht met lekker voorjaarsweer en 16 belangstellenden
Dinsdag 30 april 2019	fietstocht Arboretum Oudenbosch	Het Arboretum is in elk jaargetijde zeker de moeite waard. 15 deelnemers
28 mei 2019	fietstocht beekdal	Deze is vanwege het slechte weer afgelast
25 juni 2019	wandeling Kraijenberg	Ook deze wandeling kon vanwege het slechte weer niet doorgaan
24 september 2019	wandeling landgoed Halsteren	Ondanks het slechte weer hebben we toch met 6 personen een interessante middag gehad vol verrassingen. Deze activiteit wordt in het voorjaar herhaald
29 oktober 2019	paddenstoelenwandeling Rucphense Heide	Met een groep van 11 mensen hebben we volop genoten van de vele paddenstoelen
26 november 2019	wandeling Calfven	Een heel mooi gebied met veel water. Onderweg was het uitglijden in de kleiachtige modder. Wel met 11 personen echt genoten

Verslag thema-avonden 2019 van Jac Heijmans en Hans van Nassau

Datum:	Activiteit	Aantal bezoekers	opmerkingen
15.1.2019	Macrofotografie	25	Ging niet door. Avond overgenomen door Guus Dekkers. Hij behandelde diverse natuuronderwerpen met schitterende foto's
12.2.2019	Lezing Rammegors	30	Boeiende avond over dit prachtige gebied bij St. Philipsland. De veranderingen in korte tijd werden uitstekend in beeld gebracht en toegelicht. Veel vragen werden beantwoord.
12.3.2019	Lezing Roofvogels Cees van Overveld	38	Aan de hand van schitterende opnamen werden veel vogels in beeld en beweging gebracht. Veel interactie.

Datum:	Activiteit	Aantal bezoekers	opmerkingen
15.10	Lezing Willem Boot	28	Willem Boot vertelde deze avond vooral over het inzetten van bijenvolken voor diverse agrarische doeleinden. Het leverde veel vragen, discussie en een goede inkijk in het wel en wee van het houden van bijenvolken.
12.11.	Macrofotografie door Jeroen Hoppenbrouwers	26	A.d.h.v. de prachtige macro-opnamen van insecten en de daarbij behorende uitleg kwamen we zeer dicht bij deze belangrijke dieren. Boeiende avond.

Groen winkel

Er zijn nog steeds zoekkaarten en boekjes in beeld te koop van de groenwinkel. Maar het staat op een laag pitje, omdat ik denk dat via internet veel interessants te bestellen is. De zoekkaarten worden ook gebruikt voor cursussen en de Jeudnatuurgroep en andere bijeenkomsten. De groenwinkel staat op stands van de IVN en KNNV, zoals het Roosendaals Treffen, wat helaas niet is doorgegaan.

Met vriendelijke groeten
Annemarie Willems

Oproep

Kopij voor de nieuwsbrief digitaal aanleveren via redactie@ivnroosendaal.nl : uiterlijk 2 weken vóór het uitkomen van de Nieuwsbrief (1 maart/1 juni/1 september/1 december)
Wijzigingen van uw email adres s.v.p. tijdig doorgeven zodat u de digitale nieuwsbrief blijft ontvangen.

Werkgroepen en contactpersonen

Werkgroepen			
Jeugdnatuurgroep	Corry Vroegrijk	0165-552898	corryvroegrijk@kpnmail.nl
Beheerwerkgroep	Piet van Oeffelen	0165-536770	pietvanoeffelen@gmail.com
Cursussen	vacature		cursussen@ivnroosendaal.nl
Publieksactiviteiten	vacature		
Seniorenactiviteiten	Hans van Nassau Jac Heijmans	0623802757 0165-544728	van.nassau@home.nl jacineke@home.nl
Thema-avonden	Jac Heijmans Hans van Nassau	0165-544728 0623802757	jacineke@home.nl van.nassau@home.nl
Wandelingen	Vacature		activiteiten@ivnroosendaal.nl
Kleuternatuurgroep	Linda Frantzen		kleuternatuurroosendaal@hotmail.com
Website	Ad Hellemons	0165-569749	ad.hellemons@gmail.com
Public relations	Resie Beulen	0165-564785	pr@ivnroosendaal.nl
Contactpersonen			

Werkgroepen			
Groenwinkel	Annemarie Willems	0165-543786	anwilmu@ziggo.nl
Vogels	Cees van Overveld	0165-550146	fotoverveld@kpnplanet.nl

Overige informatie

Adres IVN:

MEC T-Huis Visdonk, Dennenscheerdersdreef 11, 4707 PK Roosendaal, telefoon 0165-546438

Lidmaatschap:

Lidmaatschap € 24,= per jaar. Huisgenootleden € 12,00.

Contributie wordt door IVN Amsterdam geïnd. Opzegging lidmaatschap voor 1 november van het lopende jaar.